

cliënt: Stichting Boor

contactpersoon: [REDACTED]

adres: Schiekade 34
3032 AJ Rotterdam

omschrijving: Resultaten nader onderzoek vleermuizen
Heindijk 20 te Rotterdam

van: [REDACTED]

datum: 2 december 2019

Geachte heer Van den Berg,

Hierbij ontvangt u de resultaten van het nadere onderzoek naar vleermuizen ter plaatse van het gebouw en omliggend terrein van basisschool De Kubus met het adres Heindijk 20 te Rotterdam. Het nadere onderzoek bestaat uit vier onderzoeksrondes naar vleermuizen. Het onderzoek is uitgevoerd conform het meest recente vleermuisprotocol (2017). In onderstaande afbeelding (afbeelding 1 en 2) is het projectgebied dat tevens het onderzoeksgebied omvat, weergegeven.

Afbeelding 1 en 2. Projectgebied Heindijk 20 te Rotterdam (in rode kader)

Aanleiding

De aanleiding voor het nadere onderzoek is de Ecologische Quickscan die in 2019 is uitgevoerd¹. Hieruit blijkt dat vaste rust -of verblijfplaatsen van vleermuizen niet konden worden uitgesloten. Het voorkomen van de huismus en gierzwaluw wordt niet verwacht. Een nader onderzoek naar vleermuizen is nodig om de aanwezigheid van deze soorten vast te stellen of uit te kunnen sluiten. In het onderzochte projectgebied heeft men het voornemen om de bestaande bebouwing te slopen en hierna nieuwbouw te plegen.

1 Fugers, L.E. 2019. Van Dijk Geo- en Milieutechniek. Quickscan Wet natuurbescherming, sloop en Nieuwbouw schoolgebouw Heindijk 20 te Rotterdam, 25p.

Doel

Het doel van het nadere onderzoek is meerledig:

- Vaststellen dan wel uitsluiten van vaste rust -of verblijfplaatsen van vleermuizen
- Vaststellen soort(en) en aantal in het projectgebied;
- Vaststellen wat de mogelijke effecten zijn op deze soorten;

Methode en onderzoeksstrategie nader onderzoek naar vleermuizen

Met behulp van een batdetector (Pettersson D240x) -een apparaat dat de ultrasone geluiden van vleermuizen omzet in voor de mens hoorbare frequenties- zijn de vleermuizen waargenomen.

De geluiden zijn digitaal opgenomen met een Elekon Batlogger en een Echo-meter met module op een smartphone. De bestanden zijn geanalyseerd met behulp van het analyseprogramma Batsound.

Op basis van de frequentie van de geluiden, het biotoop en het vlieggedrag kan worden vastgesteld om welke vleermuissoorten het gaat. Vleermuizen verhuizen regelmatig van verblijfplaats en er wordt onderscheid gemaakt in winterverblijfplaats, zomerverblijfplaats, kraamverblijfplaats en paarverblijfplaatsen. Daarom worden vier tot vijf inventarisatierondes in het vleermuisprotocol als noodzakelijk geacht. De onderzoeken vinden verspreid plaats tussen mei en september vlak voor zonsondergang en twee uur voor zonsopkomst. Op basis van deze onderzoeken is het gebruik van vleermuizen in het gehele projectgebied in kaart gebracht.

In tabel 1 is een overzicht gegeven van de onderzoeksrondes. In de zomer en het najaar van 2019 zijn vier onderzoeksrondes uitgevoerd.

Tabel 4: Bijzonderheden van de veldbezoeken

Datum	Type vleermuisonderzoek	Weersomstandigheden
03-06-2019, 21:50 - 23:55 uur (zonsondergang 21:52 uur)	Avondronde: foerageergebied zomer- en kraamverblijfplaatsen, en migratieroute. 2 onderzoekers	17°C, half bewolkt, geen neerslag weinig wind, Bft 2
04-07-2019, 3:25 - 5:30 uur (zonsopkomst 5:27 uur)	Ochtendronde: foerageergebied zomer- en kraamverblijfplaatsen en migratieroute. 1 onderzoeker	10°C, helder, geen neerslag weinig wind, Bft 1
24-08-2019 23:30 - 02:00 (zonsondergang 20:48 uur)	Avondronde: foerageergebied zomer-, winter -en paarverblijfplaatsen, middernachtzwermen en migratieroute. 1 onderzoeker	20°C, helder, geen neerslag weinig wind, Bft 2
17-09-2019 22:00 - 24:00 uur (zonsondergang 19:47)	Avondronde: foerageergebied winter- en paarverblijfplaatsen, zwermplaatsen (winterverblijven) en migratieroute. 1 onderzoeker	13°C, half bewolkt, geen neerslag weinig wind, Bft 2

Het volgende is aangegeven in het vleermuisprotocol: *“De in te zetten personele capaciteit en/of gebruik van technische hulpmiddelen moet worden afgestemd op omvang, de complexiteit van het gebied of object, de aard van de ingreep en de in te zetten methoden. Als vuistregel hierbij kan worden gedacht aan het volgende: Als in het donker meer dan een kwart van het onderzoeksgebied niet valt te (over)zien of te beluisteren, moet een extra waarnemer ingeschakeld worden. Daarbij geldt voor die extra waarnemer weer dezelfde regel totdat het hele onderzoeksgebied goed in beeld is.*

Wanneer het niet de vraag is of een vleermuisfunctie kan worden uitgesloten, maar welke soorten voorkomen, dan kan al lopend, fietsend of autorijgend met een detector en/of zicht worden gewerkt.”

Laatvlieger is geen enkele keer waargenomen, waardoor geen aanvullende avondronde in de kraamperiode naar laatvlieger is uitgevoerd.

De onderzoeken naar vleermuizen zijn, met uitzondering van de avondronde in de kraamperiode, met één onderzoeker uitgevoerd. Het projectgebied is relatief kleinschalig en met 2 onderzoekers was 100% van het projectgebied te overzien.

Tijdens de ochtendronde in de kraamperiode en de avondrondes in de paarperiode was een tweede onderzoeker overbodig. Zwerm- en baltsactiviteiten nemen ongeveer 30 minuten respectievelijk langer dan 30 minuten in beslag. Rond het gebouw kon een gehele ronde worden gelopen in enkele minuten, waardoor vrij snel duidelijk was dat aan de oostzijde van het plangebied de meeste activiteit van vleermuizen plaatsvond. Aan deze zijde zijn bomen aanwezig (rand plangebied), is het donkerder en grenst aan de achterzijde van woningen met daarachter 'Het park van morgen'. Aan de west- en noordzijde zijn flatgebouwen en een schoolgebouw uit de jaren '70 aanwezig met een aantal bomen. Aan de zuidzijde zijn minder bomen aanwezig, is minder beschutting en is de openbare weg (Reyerdijk) sterk verlicht. Op basis van het seizoensgebonden gedrag van de te verwachten en aangetroffen soorten, de grootte en overzichtelijkheid van het plangebied en de expert judgement van de onderzoekers, is in voldoende mate personele capaciteit ingezet voor dit plangebied.

Onderzoeksresultaten

Tijdens de eerste onderzoeksrunde (avondronde) in de kraamperiode op 3 juni 2019 is geen grote activiteit van vleermuizen in en rond het projectgebied waargenomen. Gedurende de gehele ronde zijn er tussen de 3 à 4 individuele dieren in het projectgebied waargenomen. Rond 22:19 uur, ongeveer een half uur na zonsondergang, werd de eerste waarneming gedaan van een foeragerende gewone dwergvleermuis. Het dier cirkelde dicht langs de gevels rond het schoolgebouw en over het plein aan de westzijde van het projectgebied. Rond 22:35 uur werden er 2 gewone dwergvleermuizen gezien aan de oostzijde van het gebouw. Er zijn geen uitvliegende dieren waargenomen.

Om 22:47 uur werd een enkel foeragerend exemplaar van de ruige dwergvleermuis waargenomen cirkelend rond de bomen bij het speelterrein net buiten ten zuidwesten van het projectgebied. In een flatgebouw tegenover de westzijde van de school (buiten het projectgebied) zijn rond 22:40 uur 2 zwermende ruige dwergvleermuizen waargenomen. Na 23:00 uur nam de activiteit af en werd om de ongeveer 10 minuten een vleermuis gehoord, maar niet gezien.

Zomerverblijfplaats < 10 exemplaren gewone dwergvleermuis

Tijdens de ochtendronde in de kraamperiode op 4 juli 2019 werden tussen 3:25 uur en 4:00 uur geen vleermuizen waargenomen in het projectgebied. Hierna werd er incidenteel een foeragerend gewone dwergvleermuis cirkelend over het schoolplein en langs de gevels van de school waargenomen. Rond 4:15 uur veranderde dit beeld en werden aan de oostzijde van het gebouw 4 zwermende gewone dwergvleermuizen waargenomen, die tussen 4:40 uur en 4:59 uur invlogen in een muurdeel exact in het midden van het gebouw, zie afbeelding 3, 5 en 10. Het betreft een kleine opening ter grootte van een open stootvoeg, die vermoedelijk toegang biedt tot een spouw, zie afbeelding 4. Gezien de waarnemingen uit deze ochtendronde en die van de eerste avondronde is geconcludeerd dat het hier om een zomerverblijfplaats van minder dan 10 exemplaren van de gewone dwergvleermuis gaat. Het aantal is te klein voor een kraamverblijfplaats, omdat een kraamverblijfplaats uit meer dan 20 exemplaren bestaat.

Paarverblijfplaatsen

Tijdens de onderzoeksrondes in de paarperiode op 24 augustus 2019 en 17 september 2019 werden gedurende de gehele duur van de rondes in en rond het projectgebied baltsgeluiden van de ruige- en gewone dwergvleermuis waargenomen. De meeste opgevangen baltsgeluiden kwamen vanaf buiten te projectgebied.

Binnen het projectgebied zijn aan de westzijde en aan de zuidzijde van het schoolgebouw luide en stabiele baltsgeluiden van de gewone dwergvleermuis waargenomen. Op deze locaties zijn 2 paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis vastgesteld, zie afbeelding 6, 8 en 10.

De paarverblijfplaats aan de westzijde bevindt zich in een identieke ruimte als de vastgestelde zomerverblijfplaats aan de oostzijde van het gebouw, zie afbeelding 4. De vastgestelde paarverblijfplaats aan de zuidzijde bevindt zich in een kier tussen het muurdeel en het boeideel van de daklijst, zie afbeelding 7. In de grote populier aan de rand van het projectgebied aan de westzijde is een paarverblijfplaats van de ruige dwergvleermuis waargenomen, zie afbeelding 9 en 10. Ook is in één van de bomen bij het speelveld net buiten het projectgebied; aan de zuidwestzijde ten opzichte van het schoolgebouw; een paarverblijfplaats van de ruige dwergvleermuis vastgesteld, zie afbeelding 10. Gedurende beide onderzoeksrondes werd incidenteel een foeragerend exemplaar van zowel de ruige- als de gewone dwergvleermuis waargenomen in de omgeving van de vastgestelde paarverblijfplaatsen.

Afbeelding 3 en 4. Locatie zomerverblijfplaats gewone dwergvleermuis aan de oostzijde (locatie in rode cirkel)

Afbeelding 5. Zwermende en invliegende gewone dwergvleermuizen bij de vastgestelde zomerverblijfplaats

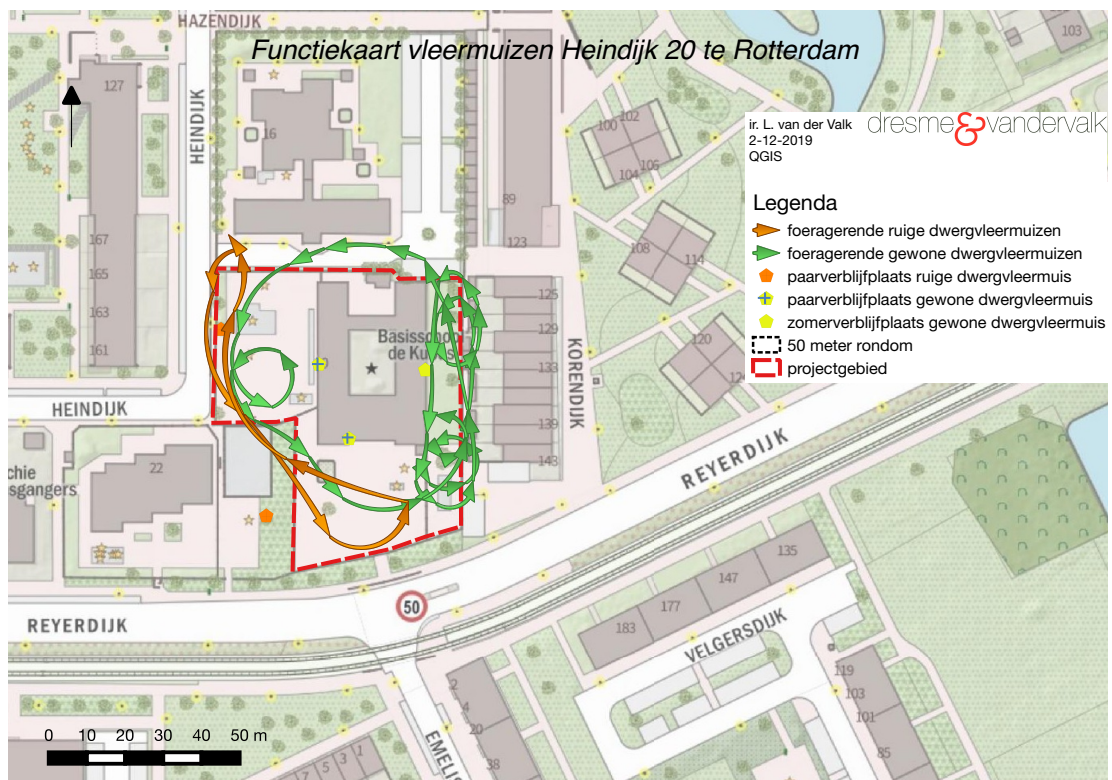
Afbeelding 6 en 7. Locatie paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis aan de zuidzijde van het gebouw

Afbeelding 8 en 9. (Rechts) Locatie paarverblijfplaats gewone dwergvleermuis aan de westzijde van het gebouw (rode cirkel) en (links) Locatie paarverblijfplaats ruige dwergvleermuis in populier aan de westzijde van het projectgebied.

Afbeelding 10. Overzichtskaart onderzoeksresultaten

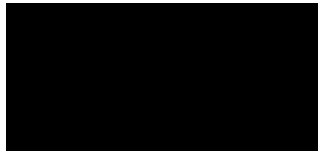
Migratieroutes of belangrijke foerageergebieden zijn niet binnen het projectgebied waargenomen.

Ruimtelijke ingrepen en overtreding Wet natuurbescherming

Door de sloop en bouwwerkzaamheden in het projectgebied liggend aan Heindijk 20 te Rotterdam zullen één zomerverblijfplaats en twee paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis worden verstoord en vernietigd. Indien de grote populier aan de rand van westzijde van het projectgebied wordt gekapt zal één verblijfplaats van de ruige dwergvleermuis worden verstoord en vernietigt. Vooralsnog blijft deze boom behouden. Voor de verstoring of vernietiging van verblijfplaatsen van vleermuizen is een ontheffing van de Wet natuurbescherming benodigd. Voorafgaand aan de werkzaamheden dienen tevens mitigerende en compenserende maatregelen te worden bepaald, welke vastgelegd worden in een ecologisch werkprotocol. Dit zal een vereist onderdeel van de ontheffing zijn.

Indien u naar aanleiding van deze briefrapportage vragen hebt, kunt u contact opnemen met ondergetekende.

Met vriendelijke groet,

Postbus 225
1970 AE IJmuiden

